

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/134/2024
Identifikačné číslo spisu:	1120209491
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1120209491.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: L. C., narodený E., zomrelý E., naposledy bytom O., proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpená spoločnosťou: FELIX NEUPAUER & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 7325/14, Bratislava, IČO: 56 711 832, v mene ktorej ako advokát koná Mgr. JUDr. Felix Neupauer, o náhradu za stratu na zárobku, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-11C/21/2020, o dovolaní I. C., narodenej E., bytom C. a T. C., narodeného E., bytom B., oboch právne zastúpených: JUDr. Peter Harakály, advokát, so sídlom Mlynská 28, Košice, IČO: 00 620 157, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2024 sp. zn. 9Co/11/2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2024 sp. zn. 9Co/11/2024 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

- V priebehu konania v spore žalobcu o náhradu za stratu na zárobku z titulu poškodenia zdravia spolujazdca pri dopravnej nehode dňa 07. 06. 2017, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 45C/21/2020, od 01. 06. 2023 vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“), žalobca dňa XX. XX. XXXX zomrel.
- Súd prvej inštancie uznesením z 12. júla 2023 č. k. (45C) B1-11C/21/2020-220 konanie zastavil (výrok I.) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.). Zastavenie konania odôvodnil tým, že smrťou žalobcu dňa XX. XX. XXXX zanikla jeho procesná subjektivita, a „súd nemohol pokračovať v konaní s dedičmi, nakoľko predmetom konania je náhrada škody na zdraví s tým, že nárok na náhradu škody na zdraví je právom osobnostnej povahy, ktoré zaniká smrťou fyzickej osoby a neprechádza na dedičov.“
- Uznesenie bolo I. C. doručené do vlastných rúk dňa 17. 07. 2023.
- T. C. bolo uznesenie súdu prvej inštancie doručované do rúk jeho zákonnej zástupkyne - matky H. C., na adresu R., keď z dôvodu neprevzatia v odbernej lehote bola táto súdna zásielka vrátená súdu prvej

inštancie.

II.

Konanie o odvolaní

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 30. apríla 2024 sp. zn. 9Co/11/2024 (č. l. 245 spisu) odvolanie I. C. a T. C. odmietol.

6. V bode 6. odôvodnenia uznesenia toto rozhodnutie odôvodnil tým, že „Písomné vyhotovenie odvolaním napadnutého uznesenia „bolo I. C. doručené dňa 17. 07. 2023 (pondelok). Nasledujúci deň začala plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania proti uzneseniu, ktorej posledným dňom bol 01. 08. 2023 (streda). Písomné vyhotovenie uznesenia bolo H. C., nar. XX. XX. XXXX ako zákonnej zástupkyne v tom čase maloletého T. C., nar. XX. XX. XXXX v zmysle § 111 ods. 3 CSP doručené dňa 10. 08. 2023 (štvrtok). Nasledujúci deň začala plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania proti uzneseniu, ktorej posledným dňom bol 25. 08. 2023 (piatok). I. C. a T. C. prostredníctvom svojho právneho zástupcu podali odvolanie proti predmetnému uzneseniu prostredníctvom portálu ÚPVS dňa 07. 09. 2023, t. j. štvrtok (č. l. 222 a 225 spisu). Z uvedeného vyplýva, že odvolanie bolo podané zjavne oneskorene, po uplynutí lehoty na podanie odvolania. S poukazom na ustanovenie § 386 písm. a) CSP preto odvolací súd odvolanie odvolateľov (I. C., T. C.) odmietol.“

III.

Dovolanie

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie I. C. a T. C. (ďalej aj „dovolateľka 1/“, „dovolateľ 2/“, príp. „dovolateľa“) včas podaným dovolaním, a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“). Za nesprávny procesný postup, ktorým malo dôjsť k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, dovolatelia označili nedoručenie uznesenia súdu prvej inštancie o zastavení konania právnomu zástupcovi pôvodného žalobcu (L. C.), ktorý 20. 12. 2007 riadne splnomocnil advokáta JUDr. Petra Harakályho na uplatňovanie nárokov na náhradu škody z dopravnej nehody, v rozpore s ustanoveniami § 92 ods. 2 CSP a § 110 CSP.

8. Poukázal na to, že právni nástupcovia pôvodného žalobcu v zmysle § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 63 CSP vstupujú do práv pôvodného žalobcu vyplývajúcich z riadne udeleného plnomocenstva pôvodného žalobcu jeho právnomu zástupcovi. Podľa dovolateľov súd prvej inštancie mal rozhodnutie o zastavení konania doručiť právnomu zástupcovi pôvodného žalobcu (následne aj právny zástupca dovolateľov), ktorému pre nedostatok riadneho doručenia nemohla uplynúť lehota na podanie odvolania v zmysle § 362 ods. 1 CSP.

9. Odvolací súd podľa dovolateľov v rozpore s § 386 písm. a) CSP nesprávne vyhodnotil, že odvolanie bolo podané oneskorene a jeho odmietnutím závažným spôsobom porušil procesné práva dovolateľov a znemožnil vecné preskúmanie rozhodnutia súdu prvej inštancie.

IV.

Konanie pred dovolacím súdom

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané aj predpoklady prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné vyhovieť.

11. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a to z akýchkoľvek hľadísk (viď napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto

v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolenie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolenie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

12. Prípustnosť dovolania vyvodili dovolatelia z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namietajúc nedostatok riadneho doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď toto rozhodnutie malo byť doručené do rúk právneho zástupcu. Odmietnutie odvolania ako oneskorene podaného preto považovali za nesprávny procesný postup, ktorým bolo dovolateľom znemožnené uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavou. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

14. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že pôvodný žalobca, L. C., ktorý v konaní uplatňoval nárok na náhradu za stratu na zárobku z titulu poškodenia jeho zdravia ako spolujazdca pri dopravnej nehode v Poľskej republike, v priebehu súdneho konania zomrel dňa XX. XX. XXXX, ktorú skutočnosť oznámila súdu žalovaná a táto aj predložila súdu úmrtný list pôvodného žalobcu (č. l. 192 spisu). L. C. bol v konaní zastúpený advokátom JUDr. Petrom Harakálým, ktorého súd prvej inštancie už nekontaktoval. Súd prvej inštancie si od Okresného súdu Revúca vyžiadal uznesenie notára č. k. 6D/248/2021-31, Dnot 396/2021 zo 06. 06. 2022 o schválení dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi L. C., z ktorého zistil, že dedičmi po poručiteľovi sú I. C., nar. XX. XX. XXXX a mal. T. C., nar. XX. XX. XXXX, zastúpený zákonnou zástupkyňou - matkou, H. C., bytom G..

15. Uznesenie o zastavení konania č. k. (45C) B1-11C/21/2020-220 súd prvej inštancie doručil I. C. do vlastných rúk dňa 17. 07. 2023. I. C. splnomocnenie advokátovi na jej zastupovanie v súdnom konaní podpísala s dátumom predchádzajúcim vydaniu a doručovaniu uznesenia súdu prvej inštancie; splnomocnený advokát toto splnomocnenie súdu doručil spolu s odvolaním proti uvedenému uzneseniu.

16. V rozhodnom čase ešte maloletému T. C. súd prvej inštancie doručoval uznesenie do rúk jeho matky H. C., a to na adresu G.; uvedená súdna zásielka bola na túto adresu prvýkrát doručovaná dňa 18. 07. 2023, opakovane dňa 19. 07. 2023, ktorým dňom aj bola uložená na pošte a dňom 10. 08. 2023 bola vrátená súdu prvej inštancie s uvedením dôvodu „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“.

Podľa § 92 ods. 2 CSP splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana.

Podľa § 136 CSP ak je to možné, žalobca v žalobe uvedie svoje telefónne číslo, elektronickú adresu, prípadne telefónne číslo a elektronickú adresu svojho zástupcu. Rovnako uvedie telefónne číslo a elektronickú adresu žalovaného a osôb, ktorých výsluch ako dôkazný prostriedok označil, ak sú mu

známe.

Podľa § 110 ods. 1 veta prvá CSP ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Podľa § 106 ods. 1 písm. a) CSP ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

Podľa § 77 ods. 1 CSP nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

17. Odvolanie dedičov podané dňa 07. 09. 2023 odvolací súd odmietol dovolaním napadnutým uznesením ako oneskorené, majúc za to, že 15-dňová odvolacia lehota uplynula I. C. dňom 01. 08. 2023 (streda) a T. C. dňom 25. 08. 2023. Pozornosti odvolacieho súdu však ušlo, že hoci vo vyššie označenej notárskej zápisnici zo 06. 06. 2022 bola ako bydlisko zákonnej zástupkyne T. C. uvedená adresa G., z lustrácie v Registri obyvateľov (č. l. 239 spisu) vyplýva, že od 03. 11. 2022, t. j. aj v čase doručovania uznesenia súdu prvej inštancie o zastavení konania, bola H. C. prihlásená na trvalý pobyt na adrese G.. Vzhľadom na uvedené k doručeniu uznesenia súdu prvej inštancie T. C. v zmysle § 111 ods. 3 CSP nemohlo dôjsť, teda odvolacia lehota T. C. bez doručenia tohto uznesenia jeho právnomu zástupcovi ani nezačala plynúť.

18. Pri absencii riadneho doručenia uznesenia súdu prvej inštancie T. C. bolo rozhodnutie o odmietnutí odvolania nesprávnym procesným postupom, ktorým odvolací súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Dovolací súd súčasne poukazuje na nerozlučné spoločenstvo dedičov (§ 77 CSP). Najvyšší súd SR už v minulosti judikoval, že „Ak zanechal poručiteľ viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi vyporiadané, ohľadom vecí, o ktorú ide v občianskom súdnom konaní vedenom s osobou, ktorá nie je poručiteľovým dedičom, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov a z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne. V konaní, v ktorom ide o túto vec, majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (§ 91 ods. 2 OSP). Konania o takejto žalobe sa musia zúčastniť (ako navrhovatelia alebo ako odporcovia) všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2009 sp. zn. 2Cdo/45/2008).

20. Z uvedených dôvodov dovolací súd považoval dovolanie nielen za prípustné, ale aj za dôvodné, a preto v súlade s § 449 ods. 1 CSP uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom tento súd rozhodne o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.